

Viite OKM/13/010/2017

Lausunto toisen kotimaisen kielen kokeilusta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on viitteessä mainitulla kirjeellään pyytänyt aluehallintovirastojen lausuntoa luonnoksesta Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi perusopetuslain väliaikaisesta muuttamisesta – toisen kotimaisen kielen kokeilu.

Lapin aluehallintovirasto toteaa lausuntonaan, että kokeilu ja sitä edellyttävä lainmuutos ovat kannatettavia, koska asiasta on keskusteltu julkisuudessa pitkään. Tällä tavalla saadaan arvokasta tietoa opiskeltavien kielten tarjonnan laajentamisen vaikutuksista. Kokeiluun on tarkoitus liittää tutkimusta, jonka tavoitteena on muun muassa seurata kokeilun vaikutuksia kielivalintoihin, oppilaiden kielivalintojen taustalla olevia tekijöitä sekä vaikutuksia oppilaiden perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Tutkimuksellinen kokeilun vaikutusten seuranta tässä yhteydessä on Lapin aluehallintoviraston mielestä erittäin hyvä ehdotus.

Kokeiluun on tarkoitus ottaa Opetushallituksen päätöksellä mukaan yhteensä 2 200 vapaaehtoista viidennen ja kuudennen luokan oppilasta, jotka eivät ole ennen kokeilun alkamista aloittaneet toisen kotimaisen kielen opintoja. Kokeiluun osallistuvien oppilaiden tulee 1.8.2018 alkavalla viidennellä tai kuudennella luokalla valita toisen kotimaisen kielen tilalle vieras kieli. Kokeilu kestäisi heidän oppivelvollisuutensa loppuun eli 4-5 vuotta. Kokeilulupa myönnettäisiin hakemuksesta koulutuksen järjestäjälle. Lapin aluehallintovirasto pitää kokeilun ehdotettua organisointitapaa ja kokeilujoukon rajausta sopivina. Aluehallintovirasto pitää myös tärkeänä, että täytäntöönpanoon voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa, jotta koulutuksen järjestäjille jää riittävästi aikaa valmistella kokeiluvan hakemista ja keskustella asiasta kokeiluun mahdollisesti osallistuvien oppilaiden huoltajien kanssa.

Aluehallintovirasto pitää kannatettavana esitykseen sisältyvää määräystä, jonka mukaan kokeiluun osallistuminen on oppilaalle aina vapaaehtoista. Opetuksen järjestäjän tulee järjestää toisen kotimaisen kielen opetusta kaikille sitä haluaville ja poissulkeminen on täysin oppilaan vapaassa harkinnassa. Oppilaan oikeuksien kannalta tärkeää on myös, että oppilasta, joka ei osallistu kokeiluun, ei voida tämän valinnan vuoksi siirtää toiseen kouluun tai toisen kotimaisen kielen opetuksen saannille ei voida asettaa muitakaan esteitä.

Koulun kielitarjonnan muuttuminen määräaikaiseen kielikokeiluun osallistumisen vuoksi mahdollistaa kuitenkin sen, että kokeiluun osallistuvan oppilaan osalta koulun vaihtaminen on mahdollista. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan, kun on kyse viidennen ja kuudennen luokan oppilaista, joiden ryhmämuodostuminen koulussa on jo tapahtunut, voi koulun vaihtamisen vaatimus kielivalinnan takia käytännössä olla myös este kokeiluun osallistumiselle. Tämänkin takia kotien kanssa tehtävä ennakkotyö, kielivalinnan seurauksista tiedottaminen ja huoltajien kuuleminen ennen kielivalinnan tekemistä ovat välttämättömiä asioita.

Johtaja

Elisa Suutala

LAPIN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 017 300

fax 016 319 513

kirjaamo.lappi@avi.fi

www.avi.fi/lappi

Valtakatu 2

PL 8002, 96101 Rovaniemi